

▲ ประตู Fusuma ที่แยกเปิดปิดได้ทำให้วิวที่ชมจากด้านใน และด้านนอกห้อง
ชมชา มีความหลากหลาย

▲ ทางเข้าวัด Reigen-in

▲ ชุดชงชาที่มีอุปกรณ์ไม่ก้อย่าง และเรียบง่าย

“อะมะจะ”

ชารสหวานที่ขาดไม่ได้ในพิธีรำลึกถึง วันประสูติของพระพุทธเจ้า (ฮานะ มัทสุริ)

| กนิษฐา มัทสุริ |

การระบาดของโควิด-19 ไร้สายพันธุ์ใหม่ทางภูมิภาค
คันไซ เริ่มบรรเทาตามลำดับ พร้อม ๆ กับการฉีด
วัคซีน เริ่มจากผู้สูงอายุเกินกว่า 65 ปีขึ้นไป ก็เป็นไปอย่างราบรื่น
และรวดเร็ว ทำให้บนท้องถนนใจกลางเมืองทั้งโอซากา โกเบ และ
เกียวโตเริ่มมีผู้คนออกมาจับจ่ายใช้สอยกันหนาตาขึ้น

ผู้เขียนก็ออกไปชมสวน เดินถ่ายภาพกับเขาด้วยบางครั้ง
โดยเลือกวันที่ฝนตก ดอกไม้สดชื่น คนบางตา ครั้งนี้เลือกไปชมดอก
“อะมะจะ” ที่วัดเรเกอิน หนึ่งในวัดลูกของวัดเคนนินจิ ใจกลาง
ย่านกิงกูงเกียวโต

“อะมะจะ” เขียนเป็นภาษาญี่ปุ่นว่า “甘茶” แปลตรงตัวได้
ว่า “ชารสหวาน” เป็นพืชในตระกูลเดียวกับไฮเดรนเยีย หน้าตาก็ค
คล้ายคล้ายกับไฮเดรนเยียสายพันธุ์กุอาจิไล ที่มีใบเลี้ยงสีฟ้า
ม่วงบ้าง หรือชมพูบ้าง ร่ายล้อมดอกจิ๋ว ๆ เกสรกระจุกกันเป็นก้อน
กลมด้านใน แต่ในทางพฤกษศาสตร์แล้วต่างกัน

อะมะจะ ขึ้นตามป่าเขาบนเกาะฮอนชูตอนกลาง ถือเป็น
ไม้สายพันธุ์ดั้งเดิมที่แปลงพันธุ์ ตามธรรมชาติ ผู้คนโบราณใช้ใบ
อ่อนซึ่งไม่มีรอยสัก ๆ เหมือนไฮเดรนเยียมาอบ และตากแห้ง
เอาไว้ทำใบชาเพื่อดื่มกิน ใบชาจากอะมะจะที่ได้คุณภาพจะมีรส
หวาน นักวิจัย พบว่าหวานกว่าน้ำตาลทรายถึง 200 เท่า ผู้คนสมัย
ก่อนจึงใช้เป็นยาโบราณประเภทหนึ่ง ปัจจุบันรัฐบาลสนับสนุนให้
มีการปลูก และเก็บใบอะมะจะกัน เช่นที่หมู่บ้านโคะโนะเฮ ใน
จังหวัดอิวาเตะ ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งจังหวัดอื่น ๆ
ที่มีอากาศหนาว เย็นด้วย

สำหรับในภูมิภาคคันไซ อะมะจะ เป็นที่รู้จักกันในฐานะ
ของดอกไม้สำหรับแต่งสวนเสียมากกว่า ต้นเตี้ย ๆ ไม่ถึงครึ่งเมตร
กับดอกสีฟ้าอ่อนเข้ากับฟ้าที่ครีเมสมในฤดูฝนอย่างบอกไม่ถูก
ส่วนใหญ่จะถูกปลูกปน ๆ ไปกับไฮเดรนเยียนานาพันธุ์ จนคนไม่รู้ว่
จริง ๆ แล้ว มันแตกต่างกับไฮเดรนเยียทั่วไป คงมีเพียงวัดเรเกอิน
ในเกียวโตเท่านั้นที่เลือกปลูกเฉพาะอะมะจะเป็นหลักในการประดับ
สวน

▲ มองเห็นสวน “Kanro-tei” ใต้งามจากห้องซงชา

▲ สวนด้านข้างติดกับห้องซงชาเล็ก ๆ มีเบปัลลัทธิราย

เรเกอิน เป็นวัดลูกสำคัญวัดหนึ่งของวัดเคนนินจิ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นวัดเซนที่เก่าแก่ที่สุดของเกียวโต และยังเป็นวัดที่พระสงฆ์โชจูเดินทางไปเมืองจีนถึงสองรอบเป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อเป็นโรงเรียนฝึกวิปัสสนาของพระสงฆ์ พระโยโชท่านนี้ยังเป็นผู้ที่นำใบชา และธรรมเนียมการจิบชากลับมาเผยแพร่ในญี่ปุ่นอีกด้วย จากความเกี่ยวข้องกับ “ใบชา” นี้เองที่ทำให้วัดเรเกอินเลือกที่จะใช้ “อะมะจะ” หรือชาหวาน และต้นชาเป็นไม้หลักในการประดับสวน พร้อมตั้งชื่อสวนว่า “คันโรเต” หรือ “สวนแห่งความหวาน”

ทันทีที่ไปถึงประตูทางเข้าวัด ก็将与กับอะมะจะสีฟ้าสดบานงดงามที่ริมทางเดินก่อนถึงตัวโบสถ์ไม้เล็ก ๆ ด้านหน้ามีฉากกั้นมองไม่เห็นด้านในได้เต็มตานัก แต่ทันทีที่ถอยรอกเท้า และก้าวขึ้นไปด้านบนก็จะพบกับสวน “คาเรซันสุย” ที่ด้านขวามือเป็นเมเปิ้ล ตรงกลางเรียงรายไปด้วยหินก้อนใหญ่ ๆ และสน ที่มักจะพบในสวนคาเรซันสุยหรือสวนหินทั่วไป และเมื่อขยับเดินไปใกล้ระเบียงจนสามารถมองเห็นตัวสวนได้ทั่วถึงก็จะพบอะมะจะบานสะพรั่งอยู่ด้านซ้ายมือ มีทางเดินปูด้วยก้อนหินเรียบ ๆ วางบนพื้นกรวดสีขาวอีกที นักท่องเที่ยวสามารถลงไปชมสวนด้านล่างได้ด้วย

▲ กอดอกอะมะจะหน้าห้องซงชา

▲ หีบกรวดสีวางสะอาดตากับใบสีเขียวสดของอะมะจะติดกันมา

เจ้าอาวาสวัยราว 50 ต้น ๆ ผู้ทำหน้าที่แนะนำความเป็นมาของทั้งวัด และสวนเริ่มบรรยายให้นักท่องเที่ยวฟังว่า **เรเกอิน** เป็นวัดลูกที่สร้างราวปี ค.ศ. 1394-1428 ในอดีตถือเป็น “สมอ” ของวัดเซนที่พระสงฆ์ใช้ฝึกพระธรรมอย่างเคร่งครัด แรกเริ่มตั้งอยู่ห่างออกไป เพิ่งจะย้ายมาตั้งในที่ปัจจุบันเมื่อปี 1872 ตั้งแต่นั้นมาก็ปลูกอะมะจะไว้ที่สวน ทั้งนี้เพื่อรำลึกถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นับตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน และเมื่อปีที่แล้วทางวัดได้ลงมือปรับปรุงสวนใหม่ทั้งหมด โดยยังใช้คอนเซ็ปต์เดิม เพิ่มหินศักดิ์สิทธิ์ที่นำมาจากพุทธคยา และประดับรูปปั้นของพระโพธิธรรม (คารุมา) ไว้ใต้หินก้อนใหญ่ในสวนด้วย

ท่านอธิบายนเพิ่มเติมถึงความเป็นมาของอะมะจะกับพุทธศาสนาว่า เริ่มจากความเชื่อที่ว่า เจ้าชายสิทธัตถะประสูติที่ใต้ต้นไม้ที่มีดอกไม้บานสะพรั่งในสวนลุมพินีประเทศอินเดีย ดังนั้นทุกวันที่ 8

▲ ใบอะมะจะแห้งไว้ซึ่งเป็นน้ำชา

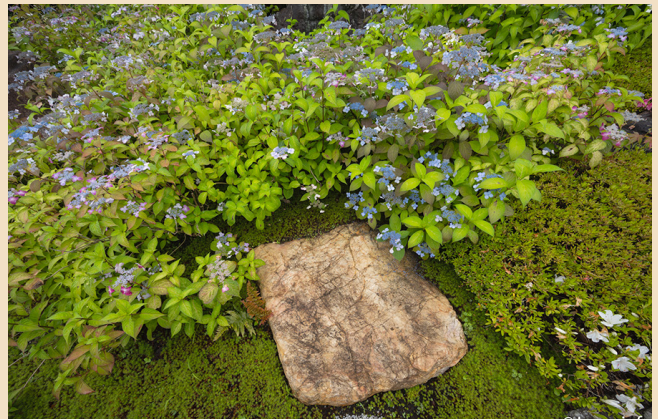
▲ รูปปั้นพระโพธิสัตว์องค์เล็ก ๆ สีแดงตั้งอยู่ใต้หินกลางสวน

▲ เจ้าอาวาสวัดนี้บรรยายความเป็นมาของวัด และสวน

▲ นักท่องเที่ยวสามารถสวมรองเท้าแตะเดินลงไปยังสวนได้ใกล้ชิด

▲ หินสำหรับนั่งวิปัสสนา นำมาจากพุทธคยา

เมษายน เมื่อวัดพุทธฉลองวันประสูติของพระองค์จึงมีการนำรูปปั้นพระพุทธรูปองค์เล็ก ๆ ตั้งวางบนอ่างน้ำประดับด้วยดอกไม้ เปิดให้ผู้คนที่นำชาที่ซื้อมาจากใบอะมะจะหอมหวานนี้ส่งพระพุทธรูปกัน ธรรมเนียมดังกล่าวปฏิบัติกันมาทั่วประเทศ ตั้งแต่สมัยที่นาราคะเป็นเมืองหลวงของญี่ปุ่นแล้ว

สวน “คันโรเต” ที่ปรับปรุงใหม่ในวันที่ท้องฟ้ามีดครึ้มมีฝนเบา ๆ นั้น ดูชุ่มฉ่ำ และสำหรับช่างภาพแล้ว ความแตกต่างของแสงระหว่างสวนด้านในกับห้องน้ำชาในโบสถ์มีไม่มาก ถ่ายภาพได้ง่าย ผู้เขียนใช้เวลาถ่ายภาพในห้องน้ำชานานาคราว 4 เลือครั้ง ที่มองเห็นอะมะจะได้ถนัดตาอยู่พักใหญ่ ๆ น่าเสียดายที่ปีนี้ทางวัดงดให้บริการน้ำชากับขนมหวาน คงต้องรอไปนั่งจิบชากินขนมกันในปีหน้า แต่เพียงหนึ่งชั่วโมงที่นี้ก็ทำให้ผ่อนคลาย ได้ไม่น้อยทีเดียว

*วัดอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของโบสถ์วัดเคนนินจิ เปิดให้เข้าชมช่วงอะมะจะบาน ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม และจะเปิดอีกครั้งในฤดูใบไม้ร่วง (ค่าเข้าชม 500 เยน) เดินทางจากสถานี Kawaramachi/Hankyu Line ราว 15 นาที